

P6_TA-PROV(2009)0309

Sieviešu tiesības Afganistānā

Eiropas Parlamenta 2009. gada 24. aprīļa rezolūcija par sieviešu tiesībām Afganistānā

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Afganistānu, un jo īpaši 2009. gada 15. janvāra rezolūciju par ES līdzekļu izlietojuma kontroli Afganistānā¹,
 - ņemot vērā Eiropas Parlamenta delegāciju attiecībām ar Afganistānu un *Wolesi Jirga* (Afganistānas parlamenta apakšpalāta) 2009. gada 12. februāra kopīgo deklarāciju,
 - ņemot vērā Starptautiskās konferences par Afganistānu, kas notika Hāgā 2009. gada 31. martā, nobeiguma deklarāciju,
 - ņemot vērā NATO samita deklarāciju par Afganistānu, ar ko nāca klajā valstu un valdību vadītāji, kas piedalījās Ziemeļatlantijas Padomes sanāksmē, kas notika Strasbūrā/Kēlē 2009. gada 4. aprīlī,
 - ņemot vērā Eiropas Savienības valstu ārlietu ministru un ASV kopīgo 2009. gada 6. aprīļa deklarāciju par likumdošanu Afganistānā,
 - ņemot vērā Reglamenta 115. panta 5. punktu,
- A. tā kā Afganistāna ir vairāku starptautisku tiesību instrumentu cilvēktiesību un pamatbrīvību jomā, jo īpaši Konvencijas par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu un Bērna tiesību konvencijas dalībvalsts,
- B. tā kā Afganistānas 2004. gada 4. janvāra Konstitūcijas 22. pantā ir noteikts, ka „Afganistānas pilsoņiem gan sievietēm, gan vīriešiem likuma priekšā ir vienādas tiesības un pienākumi” un tā atbilst tiem starptautiskajiem līgumiem, ko ratificējusi Afganistāna,
- C. tā kā Afganistānas ģimenes kodeksā kopš 1970. gadu beigām ir daži noteikumi, kas atzīst sieviešu tiesības veselības un izglītības jomā, kā arī notiek tā pārskatīšana, lai tas atbilstu 2004. gada Konstitūcijai;
- D. tā kā 2002. gada jūnijā saistībā ar 2001. gada 5. decembra Bonnas vienošanos tika izveidota neatkarīga cilvēktiesību komiteja, kuras priekšsēdētājs ir *Sima Samar* un tai ir liela nozīme humāno tiesību aizsardzībā;
- E. tā kā jaunais likumprojekts par šītu sieviešu personas statusu, ko nesēn pieņēma abas Afganistānas parlamenta palātas, ievērojami ierobežo sieviešu pārvietošanās brīvību, noliedzot viņu tiesības pamest savu dzīvesvietu, izņemot „leģitīmiem mērķiem”, prasot no viņām pakļaušanos vīru seksuālajām vēlmēm, tādējādi leģitimizējot „izvarošanu laulībā”, kā arī vecinot sieviešu diskrimināciju laulību, šķiršanās, mantošanas, piekļuves izglītībai jomā, kas ir pretrunā starptautiskajām normām humāno tiesību, jo īpaši sieviešu tiesību jomā;

¹ Šajā dienā pieņemtie teksti, P6_TA(2009)0023.

- F. tā kā šis likumprojekts attiecas uz 15 līdz 20 % iedzīvotāju un vēl netiek piemērots, jo nav publicēts valdības Oficiālajā Vēstnesī, kaut arī to jau ir parakstījis Afganistānas prezidents *Hamid Karzai*;
- G. tā kā šis likumprojekts pēc tās kritikas, kas saistībā ar to tika izteikta gan Afganistānā, gan ārvalstīs, tika nosūtīts atpakaļ Afganistānas Tieslietu ministrijai, lai pārbaudītu teksta atbilstību tām saistībām, ko Afganistānas valdība uzņēmusies attiecībā uz starptautiskām konvencijām par sieviešu tiesībām un humānajām tiesībām vispār, kā arī atbilstību Konstitūcijai;
- H. tā kā aktīvisti, un jo īpaši sieviešu tiesību aizstāvji joprojām ir pakļauti vardarbībai un tā kā daudzi aktīvisti kļuvuši par radikāli noskaņotu personu upuriem, piemēram, *Sitara Achakzai*, afgāņu sieviete – sieviešu tiesību aizstāve, Kandaharas provinces padomes locekle, kas tika nogalināta ārpus mājas, *Gul Pecha* un *Abdul Aziz*, kas nogalināti pēc apsūdzības amorālu darbību veikšanā un sodīti ar nāvi pēc reliģisko konservatoru sprieduma, *Malai Khar*, pirmā sieviete policiste Kandaharā, kas vadīja policijas dienestu, kura uzdevums ir veikt izmeklēšanu par tiem noziegumiem, kuri šajā pilsētā izdarīti pret sievietēm;
- I. tā kā nāvēssods, kas bija piespriests 23 gadus vecajam afgāņu žurnālistam *Perwiz Kambakhsh*, par to, ka viņš izplatīja rakstu par sieviešu tiesībām islāma pasaulē, pēc aktīvām protesta akcijām starptautiskā mērogā tika nomainīts ar 20 gadu ilgu ieslodzījumu;
- J. tā kā joprojām tiek ziņots par draudu izteikšanu sievietēm un viņu iebiedēšanu, kā sabiedriskajā dzīvē, tā darbavietās un šādas norādes apstiprinātas ANO ziņojumos; tā kā nesen izklāstītas grūtības meiteņu iesaistīšanā izglītības sistēmā, kam pretojas dažādu kustību aktīvi dalībnieki un radikāli elementi;
- K. tā kā pēdējos gados reģistrēti vairāki gadījumi, kad jaunas sievietes pašsadedzinājušās, lai izvairītos no piespiedu laulībām vai laulātā vardarbības,
1. prasa **pārskatīt** likumprojektu par šītu sievietēm Afganistānā, kura saturs acīmredzami neatbilst sieviešu un vīriešu līdztiesības principam, kas minēts Afganistānas Konstitūcijā un starptautiskajās konvencijās;
 2. uzsver tos draudus, ko izraisa tāda tiesību akta pieņemšana, kura piemērošana attiecas tikai uz dažām iedzīvotāju kategorijām un kas pēc definīcijas veicina diskrimināciju un netaisnību;
 3. mudina Afganistānas Tieslietu ministriju atcelt visus likumus, kuros iekļauta sieviešu diskriminācija, un kuri ir pretrunā tiem starptautiskajiem līgumiem, kuru dalībvalsts ir Afganistāna;
 4. uzskata, ka valsts demokrātiskai attīstībai ir ļoti svarīgi, lai Afganistāna aizstāvētu humānās tiesības vispār un jo īpaši sieviešu tiesības, kurām ir svarīga loma valsts attīstībā un kurām jādod iespēja pilnībā izmantot viņu pamattiesības un demokrātiskās tiesības; atkārtoti pauž savu atbalstu jebkuras diskriminācijas apkarošanai, tostarp uz reliģiju un dzimumu balstītas diskriminācijas apkarošanai;
 5. atgādina, ka dokumentā par Eiropas Savienības stratēģiju attiecībā uz Afganistānu 2007. – 2013. gadam sieviešu un vīriešu līdztiesība, kā arī sieviešu tiesības tiek uzskatītas par ļoti

svarīgu Afganistānas valsts attīstības stratēģijas uzdevumu;

6. atzinīgi vērtē to afgāņu sieviešu drosmi, kas pulcējās manifestācijā Kabulā pret jauno likumprojektu, un pauž viņām savu atbalstu; nosoda vardarbību, kuras upuri viņas bija šajā manifestācijā un prasa Afganistānas iestādēm nodrošināt šo sieviešu aizsardzību;
7. nosoda afgāņu sieviešu humāno tiesību un viņu emancipācijas aizstāvju nogalināšanu, jo īpaši neseno reģionālās parlamentārietes *Sitara Achikzai* nogalināšanu;
8. ir satriekts uzzinot, ka Afganistānas Augstākā tiesa apstiprināja 20 gadu cietumsodu *Perwiz Kambakhsh* par zaimošanu un aicina prezidentu *H. Karzai* apžēlot *P. Kambakhsh* un atļaut viņa atbrīvošanu;
9. aicina Afganistānas iestādes, tostarp reģionālās iestādes veikt visus iespējamus pasākumus, lai pasargātu sievietes no seksuālās vardarbības, kā arī no citiem vardarbības veidiem, kas saistītas ar dzimumu, kā arī nodot tiesai šādas vardarbības veicējus;
10. uzskata, ka sasniegumus, kas ar lielām pūlēm panākti sieviešu un vīriešu līdztiesības jomā pēdējos gados, nevar upurēt partiju pirmsvēlēšanu veikalnieciskajām pārrunām;
11. atbalsta sieviešu balotēšanos 2009. gada 20. augustā paredzētajās vēlēšanās un uzstāj, lai afgāņu sievietes varētu pilnībā piedalīties lēmumu pieņemšanā, tostarp arī, lai viņām būtu tiesības tikt ievēlētām un izvirzītām augstos valsts amatos;
12. aicina Padomi, Komisiju un dalībvalstis turpināt runāt par likumu attiecībā uz šītu sieviešu personas statusu un jebkuru sieviešu un bērnu diskrimināciju, jo tā ir nepieņemama un neatbilst tām saistībām, ko starptautiskā kopiena ilgtermiņā uzņēmusies saistībā ar palīdzību Afganistānai tās centienos atjaunot un pārveidot valsti;
13. aicina Komisiju piešķirt tiešu atbalstu Afganistānas Sieviešu lietu ministrijai finansējuma un programmas izstrādes jomā, kā arī sekmēt sistemātisku dzimuma jautājuma iekļaušanu visās Afganistānas attīstības politikas jomās;
14. aicina ANO Attīstības fondu sievietēm (*Unifem*) būt īpaši modram;
15. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai, kā arī Afganistānas Islāma Republikas valdībai un parlamentam, kā arī neatkarīgajai cilvēktiesību komitejai.